

Türkiye İklim Nötr Şehirler Ağı (İNŞA) için Başvurular Başladı!

Marmara Belediyeler Birliği (MBB), Avrupa Birliği (AB) “İklim Nötr ve Akıllı Şehirler Misyonu” (Şehirler Misyonu) kapsamında yürütölen *NetZeroCities* Programı çerçevesinde, ulusal iş birliğini desteklemek üzere hayata geçirilen Şehir Uzman Destek Mekanizması’nın (*City Expert Support Facility-CESF*) Türkiye yürütöcölüğünü üstlenmeye hak kazanmıştır. Bu kapsamda, **Türkiye İklim Nötr Şehirler Ağı (İNŞA)** kurulacak ve bir yıl süreyle yürütölecek kapsamlı bir kapasite geliştirme ve ağı kurma programı ile iklim nötr gelecek vizyonu doğrultusunda hem öncü hem de sürece yeni dahil olan belediyeler ortak bir dönüşüm zeminde buluşturulacaktır.

Bu kapsamda İNŞA’ya katılım için belediyelere yönelik bir açık çağrı başlatılmıştır. Uygulama topluluğunda aktif rol almak isteyen belediyelerin, **8 Eylül 2025 Pazartesi günü saat 23.59’a kadar** mbb.bb/iklimnotrsehirler adresi üzerinden başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Açık çağrı sonucunda seçilen belediyeler, bir yıl süreyle bu kapsamda yürütölecek faaliyetlere katılma hakkı elde edecektir. Programın başlangıç toplantısı, **1–3 Ekim 2025 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilecek Marmara Uluslararası Kentsel Forumu (Marmara Urban Forum – MARUF25)** ile başlayacaktır

Program, Türkiye genelindeki tüm **büyükşehir, il ve ilçe belediyelerinin** başvurusuna açıktır. AB Şehirler Misyonu kapsamında “Misyon Şehir” veya “İkiz Şehir” olarak tanımlanan belediyeler, başvuru yapmaksızın doğrudan ağı dahil edilecektir. İlgili misyon kapsamında faaliyet yürötmekte olup henüz “Misyon Şehir” veya “İkiz Şehir” statüsü kazanmamış belediyeler ise açık çağrıya başvuru yapabilecektir.

1. AB Şehirler Misyonu nedir?

Avrupa Birliği Misyonları, karşı karşıya kalınan temel toplumsal ve çevresel sorunlara somut çözümler geliştirmek amacıyla oluşturulmuş bir uygulama aracıdır. 2021-2027 dönemini kapsayan *Ufuk Avrupa* araştırma ve yenilik programı kapsamında geliştirilen bu misyonlar, araştırma ve yenilik faaliyetlerine yeni bir işlev kazandırmakta; çok düzeyli yönetişim, paydaşlar arası iş birliği ve vatandaş katılımını esas alarak 2030 yılına kadar somut ve ölçülebilir sonuçlar elde etmeyi hedeflemektedir.

İklim değişikliğiyle m¼cadelede kentsel alanların belirleyici rol¼ dikkate alındığında, şehirlerin yeşil ve dijital d¼n¼ř¼m s¼reçlerinin hızlandırılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda hayata geçirilen AB şehirler Misyonu yerel yönetimler başta olmak üzere vatandaşlar, özel sektör temsilcileri, yatırımcılar ile bölgesel ve ulusal düzeydeki kamu otoritelerinin katılımıyla aşağıdaki hedeflere ulaşmayı amaçlamaktadır:

1. 2030 yılına kadar 100 iklim-n¼tr ve akıllı şehrin oluşturulması,
2. S¼z konusu şehirlerin, diğer t¼m Avrupa şehirlerinin 2050 yılına kadar aynı d¼n¼ř¼m s¼recini izlemesine imkân tanıyacak birer deney ve yenilik merkezi olarak konumlandırılması

AB şehirler Misyonu, sekt¼rel sınırları aşan ve ihtiyaç temelli bir yaklaşım benimsemekte; mevcut program ve girişimler arasında eřg¼d¼m sağlarken faaliyetlerini şehirlerin öncelikleri doğrultusunda şekillendirmektedir.

AB şehirler Misyonuna ilişkin detaylı bilgi için takip eden internet adresi ziyaret edilebilir: <http://mbb.bb/citiesmission>

2. NetZeroCities Programı Nedir?

NetZeroCities, 27 Avrupa ¼lkesinden 34 ortağın bir araya gelmesiyle oluşturulmuş bir konsorsiyumdur ve Avrupa Birliği şehirler Misyonu “2030’a kadar 100 İklim-N¼tr ve Akıllı şehir” platformunu yönetmektedir. Konsorsiyumun koordinasyonu, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmaya ve bu etkilere uyum sağlamaya yönelik çalışmalar y¼r¼ten Avrupa’nın en b¼y¼k kamu-özel sektör yenilik ortaklığı olan *Climate-KIC* tarafından sağlanmaktadır.

NetZeroCities, Avrupa Komisyonu tarafından AB şehirler Misyonu kapsamında seçilen 100 Avrupa ve 12 asosiye ¼lkeden şehre sera gazı emisyonlarını önemli ölç¼de azaltarak iklim n¼trlüę¼ne ulaşmaları yolunda destek sunmaktadır. Bu kapsamda şehirlerin 2030 yılına kadar iklim n¼trlüę¼ne ulaşmalarının ön¼ndeki yapısal, kurumsal ve k¼lt¼rel engelleri aşmalarına yardımcı olmak amacıyla, alanında yetkin uygulayıcıların katkısıyla hizmet odaklı bir platform olarak faaliyet göstermektedir.

NetZeroCities’in temel hedefi, şehirlerin kapsayıcı, dirençli, s¼rd¼r¼lebilir ve refah düzeyi y¼ksek bir geleceğe giden yolda önc¼l¼k etmelerini sağlamaktır. Bu doğrultuda; sistemsel d¼n¼ř¼m, vatandaş katılımı ve demokratik yönetim, sermaye ve finansman yapılarının kurgulanması ile sosyal yenilik gibi alanlarda gelişmiş yetkinlikleri şehirlerin hizmetine sunmakta ve k¼resel ölçekte uzmanlık bilgisini şehirlerle buluşturmaktadır.

NetZeroCities'e ilişkin detaylı bilgi için takip eden internet adresi ziyaret edilebilir:
<http://mbb.bb/netzerocities>

3. Türkiye İklim Nötr Şehirler Ağı (İNŞA) Nedir?

Şehir Uzman Destek Mekanizması kapsamında Marmara Belediyeler Birliği (MBB), **Türkiye İklim Nötr Şehirler Ağı (İNŞA)**'yı oluşturacak ve bu uygulama topluluğunun içinde iki ayrı grup oluşturacaktır:

- **Öncü Kentler:** *NetZeroCities* bünyesinde Misyon Şehir veya İkiz Şehir seçilen ve davet yoluyla ağa dahil edilecek belediyeler,
- **Takipçi Kentler:** AB Şehirler Misyonu ile doğrudan ilişkili başlıklarda aktif çalışma yürütüp henüz Misyon Şehir ya da İkiz Şehir etiketi almamış ve açık çağrı kapsamında seçilerek ağa dahil edilen belediyeler.

Program boyunca “Takipçi Kentler” ve “Öncü Kentler” arasında iş birliği ve bilgi alışverişi çeşitli öğrenme programları, paydaş buluşmaları ve Mentor görüşmelerinin yanı sıra *NetZeroCities* kapsamında geliştirilen çok düzeyli iş birliği platformları aracılığıyla sağlanacaktır.

4. Türkiye İklim Nötr Şehirler Ağı (İNŞA) Kapsamında Sunulacak Destek Neleri Kapsar?

İNŞA kapsamında, belediyelerin iklim nötrlüğü alanında yenilik ve uygulama merkezleri olarak konumlanması ve iklim değişikliğine uyum ile azaltım kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, belediyeler ile Şehir Uzman Destek Mekanizması kapsamındaki ulusal ve uluslararası paydaşlar arasında iş birliğinin güçlendirilmesi, iklim nötrlüğü hedefi için ortak çalışmaların teşvik edilmesi ve 2050 yılına kadar iklim nötr hedeflerine ulaşmasına katkı sağlanması amacıyla destek sunulacaktır.

Bu kapsamda İNŞA'da yer alan belediyeler aşağıda açıklanan program ve desteklerden yararlanabilecektir.

a. MARUF25 Kapsamında Düzenlenecek Etkinliklere Katılım:

İNŞA'da yer alan belediyeler, MARUF25'te AB Şehirler Misyonu kapsamında çalışan ulusal ve uluslararası partnerlerle ağ kurma etkinlikleri ve kapalı toplantılarda bir araya gelecek, bu kapsamda gerçekleştirilecek panel ve atölyeleri takip edebilecektir.

Bu kapsamda düzenlenecek etkinlikler İNŞA'nın ihtiyaç ve önceliklerine yönelik olarak tasarlanacaktır. Bu etkinlikler, uygulama topluluğu kapsamındaki belediyeler ile ulusal ve uluslararası paydaşlar arasındaki koordinasyonu sağlayacaktır.

b. Öğrenme Programları:

MBB, Uygulama Topluluğu bünyesinde yer alan “Öncü Kentler” ve “Takipçi Kentler” için özel olarak hazırlanmış iki ayrı öğrenme programı sunacaktır.

Bu kapsamda;

- “Öncü Kentler” için ihtiyaç temelinde tasarlanmış, 2 modülden oluşan çevrimiçi bir öğrenme programı ve çeşitli öğrenme e-modülleri tasarlanacaktır. “Öncü Kentler”, *NetZeroCities* kapsamında daha önce Misyon Şehri veya İkiz Şehri olarak belirlenen belediyeler arasından davet usulü ile programa davet edilecektir.
- “Takipçi Kentler” için ihtiyaç temelinde tasarlanmış 3 modülden oluşan çevrimiçi bir öğrenme programı, çeşitli öğrenme e-modülleri ve destekleyici eğitim videoları tasarlanacak olup “Takipçi Kentler”, bu belgede yer alan açık çağrı yolu ile belirlenecektir.

c. İş Birliği Olanakları ve Misyon Platformu'na Erişim Hakkında

İNŞA'ya dahil olup “Takipçi Kent” olmaya bak kazanan belediyeler;

- Belediyeler arasında sürekli bilgi ve deneyim paylaşımının yanı sıra Mentor buluşmaları yolu ile “Öncü Kentler”den ve birbirinden öğrenme,
- Misyon Platformu'na erişim ile, çevrim içi kaynak ve araçlardan yararlanma; uzmanlardan ve uluslararası belediyeler ile birbirinden öğrenme,
- Şehir Uzman Destek Mekanizması bünyesinde yer alan diğer belediyelerle ve diğer ulusal ve uluslararası paydaşlarla ağ geliştirme,
- Ulusal ve uluslararası görünürlük ile iş birliği fırsatları,
- AB Şehirler Misyonu kapsamındaki iklim çalışmalarının görünürlüğünü sağlama imkânı bulacaktır.

5. Başvuru Hakkında

İNŞA içerisinde yer almak isteyen belediyelerin görevlendireceği ilgililer başvuruya ilişkin detaylara aşağıdan ulaşabilir.

- Açık çağrı, “Takipçi Kentler”in seçilmesine yönelik olup Türkiye genelindeki tüm **büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri** çağrıya başvuru yapabilir.

- Başvuru, belediyelerin İklim Değişikliği ve Sıfır Atık, Çevre Koruma, Ulaşım Hizmetleri, İmar ve Şehircilik, Strateji Geliştirme gibi iklim alanında aktif faaliyet gösteren birimlerden seçilecek **iki kişiden** oluşan ekiplerce yapılmalıdır. Ekip oluşturulurken ilgili birimler arasında gerekli koordinasyonun sağlanması ve seçilecek temsilcilerin kurum içi bilgi akışını etkin şekilde yürütebilecek kapasitede olması beklenmektedir.
- Başvuru sahibi belediyenin yetkili karar organı tarafından ekipte yer alacak olan kişilerin görevlendirilmesine yönelik, **Başkanlık Onay Yazısı (Üst Yazı)** sunulması gerekmektedir. Her belediyeden **yalnızca bir ekip** başvurusu kabul edilecektir; ancak bu ekibin, belediye içindeki ilgili birim ve departmanlarla koordinasyon halinde çalışması ve bilgi akışını sağlaması beklenmektedir.
- İklim uyum kapasitesini geliştirmek üzere daha önce en az bir çalışması bulunan; Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı (SECAP), Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı (YİDEP), Sürdürülebilir Kentsel Ulaşım Planı (SKUp), Yeşil Kent Eylem Planı (GCAP) ve benzeri iklim değişikliğine değinen plan hazırlıklarına en geç Haziran 2025 tarihi itibari ile başlamış belediyelerin başvuruları önceliklendirilecektir.
- *NetZeroCities* Misyon Portalı'na kayıtlı belediyeler önceliklendirilecektir.
- Katılım ücretsiz ve kontenjanla sınırlıdır.
- Başvuru mbb.bb/iklimnotrsehirler adresi üzerinden yapılmalıdır.
- Program katılımcıları başvuruların değerlendirilmesi sonucunda belirlenecektir.
- Son başvuru tarihi **8 Eylül 2025 Pazartesi (23.59'e dek)**'dir
- Başvuru sonuçları **12 Eylül 2025 Cuma** tarihinde ilan edilecektir.

İNŞA'ya ilişkin detaylı bilgi ve sorularınız için iletişim kişisi: Hazan Sertkaya, hazan.sertkaya@mbb.gov.tr